

ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΒΙΒΛΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΟΤΗΤΑ (IBBY) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ 2.4.2020

Πείνα για λέξεις

Peter Svetina (Σλοβενία)

Εκεί που μένω, οι θάμνοι πρασινίζουν αργά τον Απρίλη ή νωρίς τον Μάη και σύντομα γεμίζουν με κουκούλια από πεταλούδες. Αυτά τα κουκούλια μοιάζουν με μπαλίτσες από βαμβάκι ή με κουφέτα και οι νύμφες τους καταβροχθίζουν φύλλο το φύλλο μέχρι που οι θάμνοι απογυμνώνονται. Όταν όμως οι νύμφες γίνουν πεταλούδες και πετάξουν, οι θάμνοι δεν είναι κατεστραμμένοι. Καθώς πλησιάζει το καλοκαίρι, ξαναγίνονται πράσινοι πάλι και πάλι.

Έτσι μοιάζει ο συγγραφέας, έτσι μοιάζει ο ποιητής. Κατασπαράζονται, μένουν κατάστεγνοι από ιστορίες και ποιήματα, που, όταν ολοκληρωθούν, πετούν μακριά, μπαίνουν μέσα σε βιβλία και βρίσκουν τους αναγνώστες τους. Αυτό γίνεται πάλι και πάλι.

Και τι συμβαίνει μ' κείνα τα ποιήματα και τις ιστορίες;

Ξέρω ένα αγόρι που έπρεπε να κάνει κάποια εγχείρηση στο μάτι του. Για δύο εβδομάδες μετά την εγχείρηση, έπρεπε να ξαπλώνει μόνο από τη δεξιά πλευρά και μετά δεν έπρεπε να διαβάζει τίποτα για έναν μήνα. Όταν τελικά ξαναπήρε στα χέρια του ένα βιβλίο έπειτα από ενάμιση μήνα, ένωσε σαν να κατόπινε λέξεις μ' ένα κουτάλι από μια γαβάθα. Σαν να τις έτριψε. Πραγματικά τις έτριψε.

Ξέρω κι ένα κορίτσι που, όταν μεγάλωσε, έγινε δασκάλα. Μου είπε: «Τα παιδιά που οι γονείς τους δεν τους διάβασαν παραμύθια έχουν στερηθεί κάτι σημαντικό».

Οι λέξεις στα ποιήματα και στις ιστορίες είναι τροφή. Όχι τροφή για το σώμα, όχι τροφή που μπορεί να γεμίσει το στομάχι σου. Τροφή όμως για το πνεύμα και τροφή για την ψυχή.

Όταν πεινάει κάποιος ή διψάει, το στομάχι του γουργουρίζει και το στόμα του στεγνώνει. Οι πεινασμένοι γερεύουν να φάνε κάτι, ένα κομμάτι ψωμί, ένα πιάτο ρύζι ή δημητριακά, λίγο ψάρι ή μια μπανάνα. Όσο περισσότερο πεινούν, τόσο στενεύει ο οπτικός τους ορίζοντας, ώσπου παύουν να βλέπουν ότι δεν είναι τροφή για να τους χορτάσει.

Η πείνα για λέξεις εκδηλώνεται διαφορετικά. Μοιάζει με θλίψη, με λήθη, με αυθάδεια. Οι άνθρωποι που υποφέρουν από τέτοιου είδους πείνα δε νιώθουν πως η ψυχή τους τρέμει από το κρύο κι ότι προσπερνούν τους εαυτούς τους χωρίς να το προσέχουν. Ένα μέρος του κόσμου τους εξαφανίζεται χωρίς να το γνωρίζουν.

Αυτού του είδους η πείνα χορταίνεται με ποίηση και ιστορίες.

Υπάρχει όμως ελπίδα για όσους δεν έχουν ποτέ αφεθεί ν' απολαύσουν τις λέξεις, για να χορτάσουν αυτή την πείνα;

Υπάρχει! Το αγόρι που είπαμε διαβάζει κάθε μέρα. Το κορίτσι που έγινε δασκάλα διαβάζει στους μαθητές της. Κάθε Παρασκευή. Κάθε βδομάδα. Αν κάποια φορά το ξεχάσει, της το θυμίζουν τα παιδιά.

Και τι γίνεται με τον συγγραφέα και τον ποιητή; Καθώς έρχεται το καλοκαίρι, θα πρασινίσουν πάλι. Και πάλι θα στεγνώσουν από ιστορίες και ποιήματα, που θα πετάξουν μακριά προς κάθε κατεύθυνση. Πάλι και πάλι.

Μετάφραση Λότη Πέτροβιτς-Ανδρουτοπούλου

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ 2 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2020

Η Παγκόσμια Ημέρα Παιδικού Βιβλίου γιορτάζεται κάθε χρόνο στις 2 Απριλίου, την ημέρα που γεννήθηκε ο μεγάλος Δανός παραμυθός Χανς Κρίστιαν Άντερσεν. Την καθιέρωσε η Διεθνής Οργάνωση Βιβλίων για τη Νεότητα (International Board on Books for Young People – IBBY) το 1966. Από τότε, κάθε χρόνο, ένα διαφορετικό εθνικό τμήμα της οργάνωσης αυτής ετοιμάζει ένα μήνυμα και μια αφίσα, που διανέμονται σε όλο τον κόσμο, με σκοπό να τονίσουν την αξία των βιβλίων και της ανάγνωσης και να ενθαρρύνουν τη διεθνή συνεργασία για την ανάπτυξη και τη διάδοση της λογοτεχνίας για παιδιά και νέους.

Το 2020 υπεύθυνο για το υλικό του εορτασμού είναι το Τμήμα της Σλοβενίας. Το μήνυμα γράφτηκε από τον Σλοβένο συγγραφέα Peter Svetina (1970), διδάκτορα του Πανεπιστημίου της Λιουμπλιάνα και Αν Καθηγητή του Πανεπιστημίου Alpen-Adria, Klagenfurt της Αυστρίας. Τα βιβλία του, γραμμένα για παιδιά, εφήβους και ενήλικες, συχνά διαβάζονται από όλες τις ηλικίες. Έργα του έχουν μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες (αγγλικά, γερμανικά, ισπανικά, κορεατικά, πολωνικά, λεττονικά, εσθονικά και λιθουανικά) και έχει τιμηθεί με πολλά βραβεία και διακρίσεις.

Η αφίσα φιλοτεχνήθηκε από τον Σλοβένο εικονογράφο Damijan Stepančič (1969), πτυχιούχο της Σχολής Καλών Τεχνών της Λιουμπλιάνα, που έχει αφοσιωθεί στην εικονογράφηση βιβλίων για παιδιά. Ασχολείται επίσης με τα κόμικς, τη γελοιογραφία και το κουκλοθέατρο, ενώ παράλληλα συνεργάζεται με διάφορα περιοδικά.

Σε όλες τις χώρες, τα παιδιά, οι συγγραφείς, οι εικονογράφοι, οι μεταφραστές, οι βιβλιοθηκάριοι, οι εκδότες και οι εκπαιδευτικοί γιορτάζουν την παγκόσμια αυτή ημέρα με διάφορες εκδηλώσεις σε σχολεία, βιβλιοθήκες, βιβλιοπωλεία, πλατείες και άλλους χώρους, δείχνοντας έτσι την αγάπη και το ενδιαφέρον τους για τα βιβλία και το διάβασμα.

Στην Ελλάδα, όπως κάθε χρόνο, το Ελληνικό Τμήμα της IBBY – Κύκλος του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου φρόντισε να μεταφραστεί το μήνυμα στα ελληνικά και παροτρύνει τους φορείς που ενδιαφέρονται για τα παιδιά και τα βιβλία τους να συμβάλουν στον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας Παιδικού Βιβλίου. Η αφίσα με το μήνυμα τυπώθηκε στα ελληνικά με χορηγό τις Εκδόσεις Πατάκη και διανέμεται με τη φροντίδα τους.

